

DŮVĚRA ÚSTAVNÍM INSTITUCÍM A HODNOCENÍ VLÁDY

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2002, 02-09
Otázky:	PI.1, PI.28a, PI.28b, PI.29
Termín terénního šetření:	23. 9. – 30. 9. 2002
Počet respondentů:	1039
Reprezentativita:	obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Výběr respondentů:	kvótní výběr
Zveřejněno dne:	17. 10. 2002
Kód tiskové informace:	PI21017b
Zpracoval:	Daniel Kunštát

I. DŮVĚRA ÚSTAVNÍM INSTITUCÍM

Ve svém pravidelném šetření CVVM SoÚ AV ČR již tradičně zjišťovalo důvěru obyvatelstva jednotlivým ústavním institucím (viz tab.1, 2).¹

Tabulka č. 1: Důvěra obyvatel v ústavní instituce (v %)

Důvěra	1999					2000					2001					2002					09			
	01	03	05	07	09	11	01	03	05	07	09	11	01	03	05	07	09	11	01	03		05	06	07
Prezidentovi	46	49	51	49	55	51	51	56	53	55	55	54	51	55	55	60	54	54	54	50	51	51	54	45
Vládě	37	36	30	27	21	19	27	25	30	33	39	35	33	34	38	39	34	41	46	42	43	42	43*	48
Posl. sněmovně	27	23	23	20	19	17	21	21	22	22	27	21	24	24	29	26	26	29	30	31	31	29	27*	32
Senátu	11	11	14	15	12	13	16	17	18	15	20	27	19	22	23	24	23	26	25	23	23	21	28	22
Krajským zast.													26	26	29	29	28	33	28	33	29	29	30	37

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně+spíše ano“. Dopočet do 100% tvoří odpovědi „nevím“ a „rozhodně+spíše ne“. Velikost náhodné statistické chyby je + - 3%. * Odcházející vláda a Poslanecká sněmovna. Vzhledem k povolební situaci byla v červenci použita otázka následující: „Po volbách vznikne nová Poslanecká sněmovna a nová vláda. Pokud jde o ty odcházející, důvěřoval jste . . .“

Tabulka č. 2: Podíl občanů nedůvěřujících ústavním institucím (v %)

Nedůvěra	1999					2000					2001					2002					09			
	01	03	05	07	09	11	01	03	05	07	09	11	01	03	05	07	09	11	01	03		05	06	07
Prezidentovi	52	48	47	47	42	47	46	41	45	43	42	43	47	44	43	37	43	44	41	47	45	45	41	52
Vládě	58	60	66	69	75	78	69	71	68	64	58	62	63	64	59	57	61	57	49	54	52	53	49*	46
Posl. sněmovně	68	72	72	74	76	80	75	74	74	75	69	75	71	74	67	69	70	68	63	64	64	64	65*	62
Senátu	82	81	78	75	78	80	74	74	73	78	72	68	72	72	69	68	69	68	64	67	67	68	61	69
Krajským zast.													25	33	32	32	36	33	31	34	36	38	36	31

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně+spíše ne“. Dopočet do 100% tvoří odpovědi „nevím“ a „rozhodně+spíše ano“. Velikost náhodné statistické chyby je + - 3%. * Odcházející vláda a Poslanecká sněmovna.

Prezidentovi důvěřuje 45% občanů, nedůvěřuje 52%. Důvěra prezidentovi oproti červenci poklesla o 9%ních bodů (nedůvěra zároveň vzrostla dokonce o 11%ních bodů). Lze konstatovat, že důvěra prezidentovi byla nejméně od poloviny roku 1999 poměrně stabilní a pravidelně se pohybovala nad hranicí 50ti %. Záříjové šetření nicméně naznačuje relativně významný propad důvěryhodnosti hlavy státu a až další šetření prokáží, zda se jedná o trvalejší trend.

¹ "Řekněte prosím, důvěřujete:"

Nové vládě Vladimíra Špidly vyslovilo důvěru 48% dotázaných, nedůvěřovalo jí 46% respondentů. Poprvé zjišťovaná důvěra v nový koaliční kabinet je o poznání vyšší, než důvěra vyslovená odcházející vládě v červenci (43%). Připomeňme, že současné hodnocení vlády do značné míry koresponduje s výsledky získanými krátce po nástupu Zemanova kabinetu (září 1998: důvěra 44%, nedůvěra 45%). Poté až do konce roku 1999 došlo postupně k hlubokému poklesu důvěry vládě (pod 20% důvěřujících). Od té doby však důvěra vládě s menšími výkyvy rostla a v posledním půlroce pravidelně přesahovala hranici 40%.

Nové Poslanecké sněmovně vyslovilo důvěru 32% respondentů (o 5%ních bodů více, než u odcházející PS v červenci), nedůvěru 62%. Důvěra Poslanecké sněmovně po celé její minulé funkční období oscilovala mezi 20 až 30% důvěřujících. Ve shodě s důvěrou vládě také důvěra PS po minulých volbách klesala až dosáhla svého minima koncem roku 1999. Opětný postupný nárůst důvěry ovšem nebyl zdaleka tak výrazný jako v případě Zemanovy vlády.

Senátu důvěřuje 22% dotázaných, nedůvěra dosahuje 69%. Oproti minulému šetření důvěra Senátu významně poklesla (-6% bodů), při téměř shodném nárůstu podílu nedůvěřujících. Stávající důvěra v Senát se přesto shoduje s jeho dlouhodobým hodnocením v letech 2001 a v první polovině roku 2002.

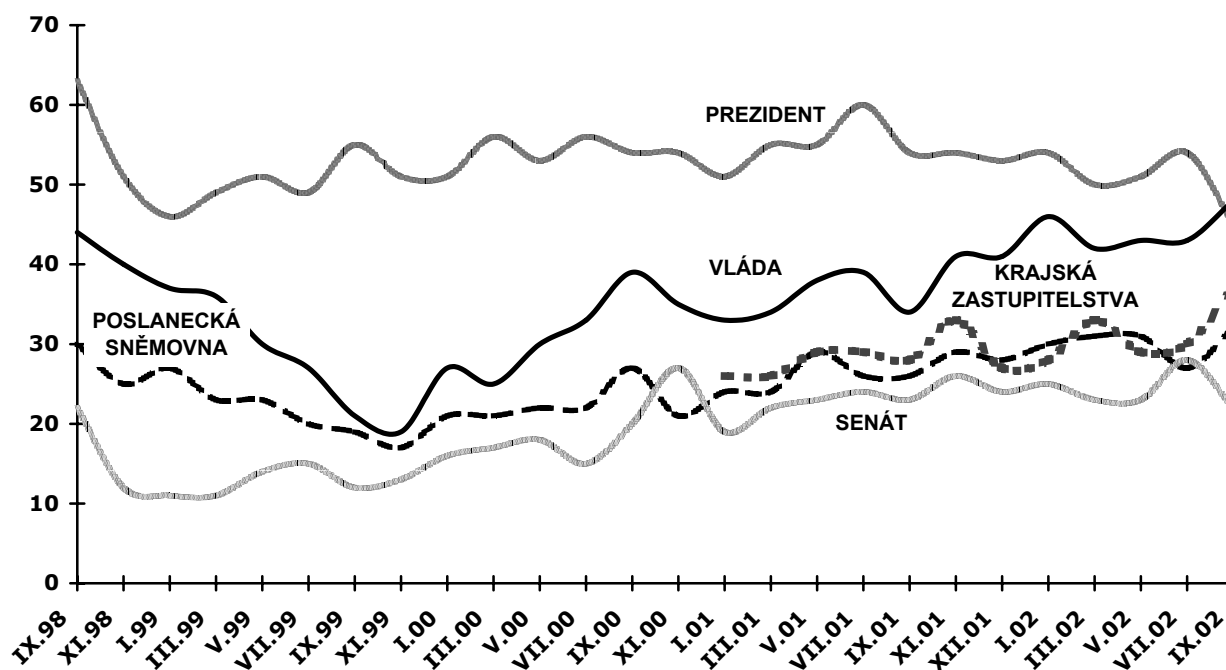
Krajským zastupitelstvům důvěřuje 37%, nedůvěřuje 31% dotázaných. Důvěra obyvatelstva ke krajským zastupitelstvům se oproti minulému šetření významně zvýšila (+7%ních bodů). Nadále zůstává velmi vysoký podíl odpovědí „nevím“ (32%).

Tabulka č. 3: Důvěra ústavním institucím podle volebních preferencí (v%)

důvěra (+) nedůvěra (-)	ODS +/-	US +/-	KDU/ČSL +/-	ČSSD +/-	KSČM +/-
Prezidentovi	49/50	70/30	57/40	50/48	23/77
Vládě	36/62	47/50	47/47	63/32	39/55
Posl. sněm.	34/62	37/63	34/61	39/57	24/71
Senátu	28/64	30/67	24/69	24/71	14/ 81
Kraj. zast.	42/30	47/30	39/30	43/24	22/39

Dopočet do 100% tvoří odpovědi „nevím“. Zvýrazněné hodnoty jsou statisticky významně odlišné od průměru.

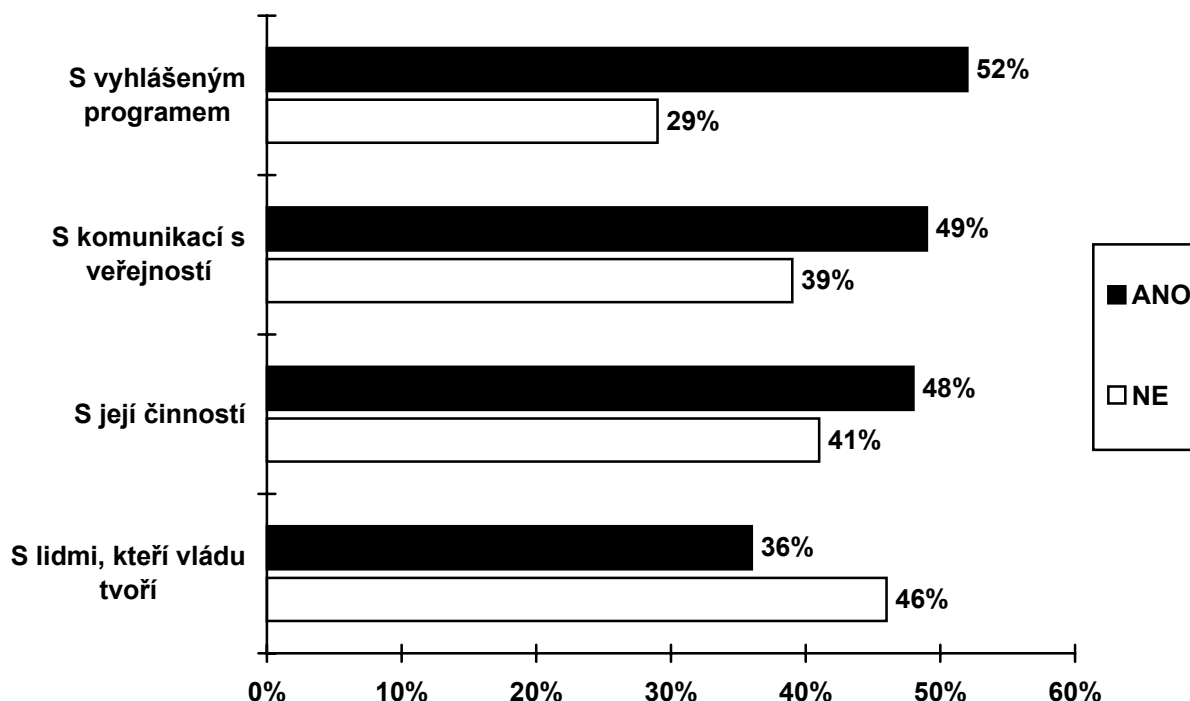
Graf č. 1: Vývoj důvěry ústavním institucím od voleb do Poslanecké sněmovny v roce 1998

II. HODNOCENÍ VLÁDY

Záříjové šetření CVVM se mimo jiné zaměřilo na hodnocení nového koaličního kabinetu. V této souvislosti byla zjišťována spokojenost občanů s vyhlášeným vládním programem, s činností vlády, s její komunikací s veřejností a s personálním obsazením, přičemž oslovení volili mezi odpověďmi rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne a neví. (celkové výsledky a znění otázky viz graf č.1)

Graf č. 2: „Když se zamyslíte nad vládou Vladimíra Špidly, jste spokojen:

Poznámka : sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ a odpovědí „spíše ne“ a „rozhodně ne“; dopočet do 100% tvoří odpovědi „neví“

Jak je z grafu patrné, většina dotázaných, kteří si na činnost vlády dokázali vytvořit názor, na citované teze reagovala - s výjimkou personálního obsazení kabinetu – převážně kladně.

Nejvyšší spokojenost panuje s vyhlášeným programem, s nímž se ztotožňuje nadpoloviční většina dotázaných (celkem 52%), přičemž pouze necelá třetina respondentů (29%) vyjádřila nespokojenost. **Komunikaci Špidlova kabinetu s veřejností kladně ohodnotilo 49% dotázaných** (záporně 39%), bezmála shodné výsledky přineslo hodnocení **dosavadní činnosti vlády (spokojenost vyjádřilo 48% respondentů**, nespokojenost 41%). **Většina dotázaných (46%) naopak deklarovala nespokojenost s personálním obsazením vlády (spokojeno je 36% oslovených).**

Posuzování vlády z jednotlivých hledisek je obecně závislé zejména na stranických preferencích dotázaných. V první řadě příznivci ODS vyjadřují u jednotlivých aspektů činnosti vlády nadprůměrnou míru kritičnosti, v poněkud menší intenzitě jsou podobné postoje charakteristické i pro sympatizanty KSČM. Nadprůměrnou spokojenost s vládou naopak deklaruje v první řadě elektorát ČSSD; voliči KDU-ČSL a US-DEU se ve svých názorech na vládu výrazněji nerozcházejí s míněním celé populace.

Na základě odpovědí na otázku, zda důvěřují vládě, jsme respondenty také požádali, aby uvedli, z jakého důvodu důvěřují resp. nedůvěřují vládě (znění otevřené otázky: **„Proč důvěřujete (nedůvěřujete) vládě ?“**). Výsledky přináší tabulky 4 a 5.

Tabulka č. 4: Důvody důvěry vládě (N=481)

Obecná spokojenost (<i>dělá to dobře, jsem s ní spokojen, snaží se</i>)	24%
Chce něco dělat pro lidi (<i>zajímá se o obyčejné lidi</i>)	11%
Činnost při povodních (<i>obstála v těžkých podmínkách, zvládla povodně</i>)	11%
Dobrá dosavadní zkušenost (<i>zatím nic nezkazila, nezklamala, neudělala nic špatného</i>)	8%
Spokojenost s personálním složením (<i>rozumní, slušní lidé, odborníci</i>)	7%
Ocenění sociálního programu (<i>sociální politika, sociální cítění</i>)	6%
Volby dopadly podle přání (<i>dotázaný si přál tuto vládu</i>)	5%
Dobry program (obecně)	5%
Vláda je mladá (<i>omlazená</i>)	3%
Dodržování slibů	3%
Snaží se odstranit chyby minulosti (<i>minulých vlád</i>)	3%
Vláda je proevropská (<i>vede nás mezi vyspělé státy</i>)	2%
Důvěra V. Špidlovi	2%
Spokojenost s jednotlivými programovými záměry (<i>myslí na chudé, na rodiny z dětmi, na střední vrstvy</i>)	2%
Neví	4%
Jiné odpovědi	4%

Tabulka č. 5: Důvody nedůvěry vládě (N=476)

Nehájí zájmy voličů (<i>nezáleží jí na lidech, myslí jen na sebe</i>)	15%
Nedodržuje volební sliby	12%
Je nejednotná, nesourodá (konflikty v koalici)	12%
Zaměření vlády neodpovídá přání respondenta (<i>je socialistická, jde o vládu ČSSD</i>)	10%
Dělá to špatně, dělá chyby	10%
Vláda je nečestná (<i>kariéristé, podvádějí</i>)	10%
Konkrétní výtky k činnosti vlády	8%
Je nevěrohodná (<i>nevěřím jí, je nedůvěryhodná</i>)	6%
Je nestabilní (<i>nespolehlivá</i>)	4%
Vláda nás zadlužuje	4%
Špatné zákony	2%
Nespokojenost s programem	2%
Neví	2%
Jiné odpovědi	3%

Odpovědi s podílem nižším než 2 % jsou zahrnuty do kategorie „jiné odpovědi“